

اصل هشتم

تشکیل سپاه ترویج و آبادانی

برای نوسازی روستاها که در آن اکثریت ملت ایران زندگی می‌کنند لازم بود کلیه نیروهای انسانی که از پر ارزش‌ترین ذخائر کشور محسوب می‌شوند بسیج گردند و در راه اجرای برنامه‌های جامع و هماهنگ با تحرك اقتصادی و اجتماعی مطلوب که لازمه توسعه اقتصاد روستائی است اشتراك مساعی کنند. در حقیقت همانطوری که قبلاً گفته شد هنگامیکه اصلاحات ارضی وضع کشاورزان ایران را از صورت استثماری گذشته بیرون آورد و مالکیت ارضی و کشاورزی را بر پایه تازه‌ای متناسب با اصول عدالت اجتماعی و حقوق انسانی افراد قرارداد لازم بود که سیستم کشاورزی ایران نیز از صورت ابتدائی سابق بیرون آید و بیک کشاورزی پیشرفته تبدیل گردد. در اجرای این هدف روز اول مهرماه ۲۵۲۳ (۱۳۴۳) در مراسم جشن دهقان، شاهنشاه آریامهر تشکیل سپاه تازه‌ای را بنام سپاه ترویج و آبادانی مقرر فرمودند و وزارتخانه‌های کشاورزی و اقتصاد و آبادانی و مسکن مأمور تهیه آئین‌نامه این سپاه شدند تا هماهنگ با سپاهیان دانش و بهداشت اجرای قسمتی از اصول انقلاب شاه و ملت را عهده‌دار گردد. لایحه تشکیل سپاه ترویج و آبادانی روز ۲۸ دیماه ۲۵۲۳ (۱۳۴۳) از تصویب مجلسین گذشت و سپاه ترویج و آبادانی مرکب از نیروهای علمی و جوان کشور اعم از مهندسان رشته‌های کشاورزی، ساختمانی، راهسازی، برق و مکانیک و سایر افراد تحصیلکرده تشکیل و نخستین دوره آن شامل ۴۹۵ لیسانسیه و دیپلمه در ۳۰ اکیپ سرپرستی در ۲۲۴ دهکده مستقر گردیدند.

وظیفه اصلی سپاهیان ترویج و آبادانی عبارتست از :
 کوشش در بالابردن سطح زندگی و تأمین رفاه روستائیان و آشنا
 ساختن آنان با اصول جدید کشاورزی و طرق ازدیاد تولیدات زراعی
 و دامی و ارشاد و توسعه و بهبود و ترویج صنایع روستائی و راهنمائی
 آنان در امور مربوط به آبادانی و نوسازی روستاها . اقدامات
 این سپاهیان طی چند سال اخیر که اجرای برنامه های آموزش های
 نظری و کشاورزی را با آموزش روشهای عملی و ایجاد مزارع
 نمایشی همراه ساخته ، به تأمین هدفهای ترویج کشاورزی و
 بسط روشهای مؤثرتر بهره برداری زراعی کمک شایانی نموده است .
 سپاهیان ترویج و آبادانی مراحل تعلیمات علمی و عملی را
 در مرکز آموزش ترویج کشاورزی کرج که مجهز به تأسیسات و
 لوازم کار ، آزمایشگاهها ، کارگاهها ، کلاسها ، سائنها و وسائل
 فنی و ماشین آلات کشاورزی و خوابگاهها ، باغات و مزارع نمونه
 اراضی زراعتی ، خزانه کاری ، سبزیکاری ، صیفی کاری و مرغداری
 و گاوداری می باشد که زیر نظر کارشناسان و مربیان و اساتید
 مربوطه در مدت ۶ ماه فرا می گیرند از آنجائی که اثر وجودی
 سپاهیان ترویج و آبادانی در امر ارشاد و راهنمائی کشاورزان و
 سازندگی روستاها و ایجاد مزارع و باغات نمونه و فعالیتهای
 عمرانی نقش خلاقه و مثبت و ارزنده ای داشته لذا بمنظور کارائی
 هرچه بیشتر سپاهیان و اجرای مؤثر و مفیدتر برنامه های کشاورزی
 از اول اردیبهشت ماه ۲۵۳۲ (۱۳۵۲) کلیه سپاهیان در رشته های
 دامپروری ، باغبانی ، زراعت و دامپزشکی تعلیمات تخصصی را
 می بینند .

هرسپاهی با توجه برشته تخصصی که فرا گرفته است موظف
 است هیجده ماه بقیه دوره خدمت سپاهیگری خود را در یکی
 از روستاها کشور با راهنمائی و سرپرستی افسران و کارشناسان

ترویج کشاورزی انجام وظیفه نموده و اقدامات زیر را انجام دهد. بمنظور آشنائی کامل با امکانات و شرائط و موقعیت روستای محل، نخست بررسی دقیق و کاملی نموده و شناسنامه‌ای برای منطقه کار در دو نسخه تهیه وسائل و مشکلات و امکانات و راه‌حلمها را بررسی و تشخیص و سپس برنامه کار خود را براساس آن تنظیم و اجرا نماید. حداقل یکهزار متر مربع مزرعه آموزشی و نمایشی در مجاورت مزارع کشاورزان محل بطور مقایسه‌ای در زمینه بکار بردن کودهای شیمیائی روشهای به-زراعی بذر اصلاح شده ایجاد نماید. نسبت بمایه‌کوبی حداقل ۲۰۰ رأس گاو و گوسفند و بز علیه بیماریهای دامی با وسائلی که در اختیار دارد اقدام و همچنین نسبت باصلاح اصطبلهای قدیمی از لحاظ رعایت تهویه و نور و سایر اصول بهداشتی آموزش لازم را بدهد. در صورتی که روستای محل خدمت برای پرورش زنبور عسل مناسب باشد نسبت بامر پرورش زنبور عسل بطریق جدید و تعویض کندوهای قدیمی به جدید اقدام نماید. از نظر حفظ محصولات کشاورزی جهت مبارزه با آفات و بیماریهای مختلف گیاهی و طرز استفاده از سموم و نحوه بکار بردن سمپاش را با سمومی که در اختیار دارد به کشاورزان روستا تعلیم دهد. در ایجاد يك باشگاه جوانان روستائی بعضویت حداقل ۱۵ تا ۲۵ نفر از جوانان روستائی اقدام و در آموزش و پرورش شخصیت و استعداد و ایجاد مهارت‌های شغلی وانگیزه و علاقه بحرفه‌کشاورزی و ایجاد نهاد‌های صحیح در طرز تفکر جوانان بمسائل کشاورزی و در رشته‌های مرغداری، گوسفندداری، زراعت باغداری، زنبورداری و صنایع دستی و همچنین تشویق بکارهای دسته‌جمعی خدمت بمردم روستا و عمران و نوسازی منطقه تعلیمات لازم را بدهد. در اجرای افزایش محصولات کشاورزی مانندگندم، برنج،

سیبزمینی و موکاری و نظایر آن که مجریان طرحهای افزایش تولید محصولات کشاورزی و مسئولین ترویج و کارشناسان برای هر منطقه سهمیه بندی کرده اند کلیه اقدامات لازم را در چهارچوب مقررات و آئین نامه ها و برنامه ها و دستورالعمل های صادره معمول دارد .

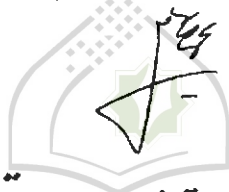
اقدامات انجام شده :

سیستم بهره برداری از اراضی تحت کشت اعم از آبی و دیمی قبل از الغاء رژیم ارباب و رعیتی در معیار و مقیاس ثابتی قرار داشت که بارشد جمعیت تکافوی احتیاجات آینده کشور را نمی نمود. بمنظور حد اعلاای بهره وری از آب و خاک و سایر منابع طبیعی کشور اقدامات اساسی همه جانبه در زمینه خودیاری و خودکاری کشاورزان از طریق گسترش مراکز آموزش و ترویج کشاورزی در کلیه مناطق مستعد کشور و آشنائی آنان در بکار بردن تکنیک و تکنولوژیهای جدید و لوازم و وسائل و ادوات کشاورزی مکانیزه و تحولات و تغییرات کلی در تعویض سیستم های کشت و زرع بعمل آمد و هم اکنون کشاورزان و دامپروران از طریق راهنمایی و ارشاد و آموزش بوسیله مروجان کشاورزی و سپاهیان ترویج و آبادانی که در سطح روستاها مستقر هستند در کار سازندگی و کارآرائی هرچه بیشتر روستاها نقش مؤثری را ایفاء و روستازادگان و فرزندان عشایر نیز با گذراندن دوره های مقدماتی و آموزشی متوسطه و عالی که در مراکز آموزش کشاورزی کرمانشاه ، تبریز ، بمپور ، کرمان ، شیراز ، اصفهان ، بروجرد ، مهاباد ، مشهد ، شمسوار تأسیس گردیده از حداکثر امکانات آموزشی بهره مند شده و در امور کشاورزی و دامپروری روستاها ، کشاورزان و دامپروران را یاری می دهند .

با تأییدات خداوند متعال

ما
مجلس شورای شاه ایران

نظر باصلیت و هیئتمتسم قانون اساسی مقرر میداریم

ماده اول - قانون تشکیل سپاه ترویج و آبادانی که بتصویب مجلسین و شورای ملی

رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود

ماده دوم - هیئت دولت نامورا اجرای این قانون بستند. تاریخ ۲۸ دیماه ۱۳۴۳

ترویج کشاورزی - ترویج که بمنزله عامل انتقال و یا
 واسطه‌ای بین مراکز تحقیقات کشاورزی و روستاها یا بعبارت
 دیگر پیشرفتهای حاصله مراکز تحقیقاتی کشاورزی را در زمینه
 تکنولوژی جدید به سطح روستاها انتقال و از طرف دیگر مسائل
 و مشکلات کشاورزان را برای ایجاد راه حل از سطح روستاها
 بمراکز تحقیقاتی ارائه میدهد ، دارای هدفهائی میباشد که
 عبارتست : از بالا بردن سطح زندگی روستائیان ، ایجاد روح
 تعاون ، تقویت نیروی اقتصادی از طریق آموزشهای علمی و عملی
 و با اعزام و استقرار مروجین کشاورزی و سپاهیان ترویج و
 آبادانی در روستاها ، تشکیل دادن جلسات ترویجی و آموزشهای
 سمعی و بصری و توزیع نشریات و مجلات کشاورزی ، احداث
 مزارع نمایشی و آزمایشی ، تعلیم نحوه استفاده از کود شیمیائی ،
 بذر اصلاح شده و ماشین آلات کشاورزی ، آشنا ساختن روستائیان
 به عملیات مبارزه با آفات نباتی ، نحوه آبیاری و طرز زراعت
 مکانیزه ، ایجاد باشگاههای جوانان روستائی و نمایش فیلم‌های
 سینمائی و نظایر آن میباشد . در موارد مزبور پیشرفتهای
 چشمگیری انجام شده است و تا سال ۲۵۳۳ (۱۳۵۳) تعداد ۸۴۶
 نفر مروج کشاورزی ، ۱۲۱ نفر سرپرست ترویج کشاورزی و
 ۱۹۵ نفر کارشناسان مختلف کشاورزی در روستاها و بخشها و
 شهرستانهای کشور انجام وظیفه می نمودند .

آنها برنامه های آموزشی و اجرائی را براساس نیاز واقعی
 مردم روستا و شرایط اقلیمی وامکانات کشاورزان و منابع برنامه
 های ابلاغی بامشورت و صلاحدید اشخاص محلی روستا و کشاورزان
 و تأیید کارشناسان ترویج در رشته های گوناگون کشاورزی و
 دامپروری تهیه و تنظیم و پس از تأیید استان اجرا نموده اند که
 اهم فعالیتهائی که تاکنون انجام داده اند بدین شرح می باشد .

ایجاد مزارع نمایشی و نمونه گندم و پنبه و مزارع نمایشی سبزی ، مزارع نمایشی کودهای شیمیائی و مزارع آموزشی بذر های اصلاح شده بمساحت ۲۹۰/۲۳۰ هکتار - ضد عفونی بذر ها ۸/۷۸۲/۵۱۱ کیلو - مبارزه باآفات مزارع ۲۵۳/۳۹۴ هکتار در رشته امور باغبانی احداث باغهای آموزشی طبق اسلوب فنی ، اصلاح باغهای قدیمی و احداث قلمستان ۱۳/۱۰۰ هکتار - آموزش سمپاشی درختان میوه مو ، هرس درختان میوه و پیوند اشجار در حدود ۸/۵۵۷/۳۰۰ اصله - امور دام مانند ضد عفونی اصطبل و مرغداران، احداث اصطبل و مرغدان بهداشتی و تعویض کندوهای قدیمی به جدید ۱/۱۵۶/۷۷۰ دستگاه واکسیناسیون و معالجه دام و طیور ۹/۴۷۲/۱۵۰ رأس و قطعه - اخته دامها ۴۴۸/۴۸۰ رأس - آموزش پشمچینی ۴۸/۲۰۰ رأس سایر فعالیتهای آموزشی از قبیل اجرای برنامه های مختلف رادیویی در سطح استانها ۵۴/۷۷۳ برنامه - تشکیل کلاسهای منطقه ای تخصصی برای مروجان کشاورزی ۲۵۲ کلاس - تشکیل کلاسهای کوتاه مدت برای کشاورزان در حوزه ترویجی ۸۳/۲۳۸ کلاس - توزیع نشریات ترویجی ۲/۹۶۰/۵۰۸ نشریه - نمایش فیلمهای آموزشی ۳۸/۱۱۸ فیلم - اجرای نمایش طریقه ای و نتیجه ای امور کشاورزی و دام و بازدید و سرکشی از باغات و مزارع ۲/۵۴۳/۵۶۰ دفعه - سرکشی و آموزش مروجان در حین خدمت ۱۲۸/۷۶۲ نفر - تشکیل جلسات ترویجی ۸۴۶/۷۰۷ جلسه - ضد عفونی انبار ۱۳۰/۷۷۶ انبار - توزیع سموم اجرای نمایشی ۱۱۵/۴۲۱ کیلو - علاوه براینها در حال حاضر برنامه آموزش کشاورزی به سربازان هر هفته دو روز در پادگانهای نظامی تحت

نظر مربیان واجد شرایط ادارات ترویج و استانهای مربوطه انجام می‌شود. این آموزشها در زمینه اصول زراعتهای مهم هر منطقه، طرز استعمال کودهای شیمیائی، نحوه استفاده از حشره‌کشهای شیمیائی و ماشینهای سمپاشی، طرز مبارزه با آفات نباتی و بیماریهای گیاهی، آموزشهای مربوط به درختکاری، سبزیکاری، دامپروری، طیور، جوجه‌کشی، انجام عملیات کاشت، داشت و برداشت در مزارع و برنامه آموزش رانندگی تراکتور و سرویس و نگهداری آن و نظایر آن انجام می‌شود.

بطور کلی می‌توان گفت در اجرای اصل هشتم انقلاب کارهایی که تاکنون توسط سپاهیان ترویج و آبادانی انجام شده است. بسیار موفقیت‌آمیز بوده است اگر نگاهی کوتاه با اقدامات مهمی که در طی این مدت انجام شده است بیفکنیم بخوبی مشاهده می‌شود که کارهایی نظیر اجرای طرح افزایش تولید گندم، طرح افزایش تولید علوفه، طرح افزایش تولید برنج، فعالیتهای طرح بهبود کشت دانه های زراعی، احیاء تاکستانها، انعقاد قرارداد بین کشتکاران واجد شرایط با تحویل کودشیمیائی و بذره‌ای اصلاح شده، یکپارچه کردن عوامل تولید، اجرای طرحهای توسعه قطبهای کشاورزی و دامداری، ایجاد مجتمع های کشت و صنعت، بهره‌برداری صحیح از آب و خاک با پیشرفته‌ترین تکنیک کشاورزی، تعمیم مکانزاسیون کشاورزی، تسهیلات اعتباری و خدمات فنی، آموزش کشاورزان و بسیج و تجهیز نیروهای انسانی، بنحو مطلوبی پیشرفت نموده است بطوریکه زمینه را برای جذب و آمادگی قبول و عمل در سطحی بسیار گسترده و مقادیر قابل ملاحظه فراهم ساخته است.

اصل نهم

تشکیل خانه های انصاف

تاقبل از انقلاب شاه و ملت، یکی از حلقه های زنجیری که فئودالیسم برپای زارع ایرانی بسته بود ستم و بی عدالتی در روستاها بود. برای روستائی ایرانی یکسان بودن در برابر قانون، حل اختلاف برپایه عدل و انصاف نه از راه زور و دسترسی آسان به عدالت نقش سرایی بود از راه دور. رعیت آن روزگار عدل و انصاف و قانون را در هیولای ارباب میدید. اگر دعوائی داشت و طرف دعوی او مالک یا بستگان او بودند که روستائی خود از ابتدا میدانست محکوم است و نیازی به حکم قاضی نیست ولی اگر اختلافی بین کشاورزان روی میداد طرفین دعوی می بایست فرسنگها راه بپیمایند و خود را به شهر برسانند و در آنجا اقامه دعوی کنند و مدت ها انتظار بکشند تا حکمی صادر شود. مشکلاتی که در سر راه قرار داشت از قبیل دوری راه، سرگردانی دور از دیار که خود مستلزم صرف هزینه ای خارج از توانائی دهقان تهری دست بود و از بین رفتن محصول در غیبت او موجب می شد که روستائی چشم امید از عدالت بردارد و اختلافات حل نشده باقی بماند و گه گاه بصورت زرد و خورده های انفرادی و دسته جمعی بروز کند و چه بسا هلاکت عده ای را بدنبال داشت. از طرفی بررسی مشکلات و دعاوی مختلف روستائیان نشان میداد که مشکلات روستائیان محدود به مسائلی از قبیل اختلاف جزئی در مورد آب و گوسفند با کشاورز دیگر است که یک روستائی معتمد و آشنا به محل قادر است آن را حل و فصل نماید و اگر این مورد عملی می شد روستائی را از اینکه برای دادخواهی و احقاق حق خود ناچار باشد روی بشهرها